



KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL GAUTO SKUNDO POLITIKO ATŽVILGIU

Nr.
Klaipėda

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Etikos komisija), susidedanti iš pirmininko pavaduotojo (vaduojančio pirmininką, jam nusišalinus šiuo klausimu nuo posėdžio pirmininko pareigų) Kazio Bagdono, narių: Edmundo Kvederio, Arūno Andziulio, Rimanto Didžioko, Antano Kontauto, Arūno Razbadausko, Juditos Simonavičiūtės, Alvydo Šimkaus, Ritos Bortos, Irenos Gailiūnienės, Mindaugo Prialgausko, Sauliaus Liekio, Rasos Senkienės, sekretoriaujant Editai Dimšienei atliko tyrimą pagal Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos „Pajūrio laivai“ prezidento Algirdo Valentino raštą Nr. RS9-39 „Dėl tarybos narės Alinos Velykienės padaryto Valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimo“.

nustatė:

Pavedimo turinys

Etikos komisija, gavusi Vyriausios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) 2021 m. sausio 26 d. raštą Nr. S-234-(1.9) (reg. Nr. T4-27) „Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo“ (toliau – Raštas) ir prie Rašto pridėtą VTEK 2021 m. sausio 20 d. sprendimą Nr. IGN-2 „Dėl Algirdo Valentino skundo“ (toliau – VTEK sprendimas), rinkosi 2021 m. vasario 5 dieną Etikos komisijos posėdžiui ir priėmė sprendimą pradėti tyrimą iš naujo pagal 2020 m. rugpjūčio 13 d. gautą Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos prezidento Algirdo Valentino (toliau – A. Valentinas) raštą Nr. RS9-39 „Dėl tarybos narės Alinos Velykienės padaryto Valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimo“ (toliau – Skundas), kuriuo prašoma: „<...> konstatuoti, kad Klaipėdos miesto tarybos narė Alina Velykienė 2020 m. liepos 20 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje vykusiame jungtiniame Jūrinės kultūros koordinacinės tarnybos prie Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos bei Klaipėdos miesto savivaldybės jūrinių reikalų bei vidaus reikalų komisijos posėdyje pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1, 3, 5, 6 papunkčiuose nustatytus esminius valstybės politiko elgesio principus ir reikalavimus, pažeidė teisingumo ir sąžiningumo principą, elgėsi neetiškai, neteisingai, pažeidė posėdyje dalyvavusio A. Valentino garbę ir orumą, kas nesuderinama su tarnybos veikla; rekomenduoti A. Velykienei paneigti jos viešai paskelbtą posėdyje žinią, kad aš, Algirdas Valentinas, neteisėtai, nemokėdamas mokesčių, laikiau savo laivą prie Klaipėdos muziejaus krantinės ir manęs viešai atsiprašyti.“

Vertinimo dalykas

Etikos komisija vertina Savivaldybės tarybos narės Alinos Velykienės (toliau A. Velykienė) veiksmų atitiktį Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas) nuostatoms. A. Velykienė atitinka Kodekso 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės politiko sąvoką, Kodeksas jai taikytinas visa apimtimi.

Tyrimo medžiaga

Medžiaga, surinkta šiuo nagrinėjamu klausimu ankstesnio Etikos komisijos atlikto tyrimo metu:

Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos „Pajūrio laivai“ prezidento Algirdo Valentino raštas 2020-08-13 Nr. RS9-39 „Dėl tarybos narės Alinos Velykienės padaryto Valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimo“ (toliau – Skundas).

2020 m. liepos 20 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje vykusio jungtinio Jūrinės kultūros koordinacinės tarnybos prie Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos bei Klaipėdos miesto savivaldybės jūrinių reikalų bei vidaus reikalų komisijos posėdžio įrašas.

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos raštas 2020-09-01 Nr. TAS-218 „Dėl informacijos pradėtam tyrimui pateikimo“.

Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos „Pajūrio laivai“ prezidento Algirdo Valentino raštas 2020-09-09 Nr. T4-146 „Priedas prie skundo dėl tarybos narės Alinos Velykienės padaryto Valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimo“.

Etikos komisija, išnagrinėjusi 2021 m. sausio 26 d. VTEK Raštą ir prie Rašto pridėtą 2021 m. sausio 20 d. VTEK sprendimą, įsivardijo, kad tyrimo objektas yra A. Velykienės pasakyta frazė: „*Aš noriu visiems labai aiškiai pasakyti. 2016 m. šitas ponas Klaipėdos piliavietės teritorijoje, prie Savivaldybės krantinės nemokamai laikė savo laivą ir visus siuntė „ant trijų raidžių“. Tai aš buvau ta moteris, kuri išreikalavau, kad Jūs nebestatytumėte ten arba mokėtumėte rinkliavą, t. y. nuomą už krantinę. Jūs nelegaliai laikėte ne vienerius metus ten savo laivą, vykdėte verslą ir nemokėjote Savivaldybei nė euro<...>*“, kadangi ir 2021 m. sausio 20 d. VTEK sprendime 36 punktu pasisakyta: „*<...> Tačiau, kaip matyti iš šiame VTEK sprendime nustatytų aplinkybių visumos, skundžiamame Sprendime Etikos komisija nevertino ir nepasisakė dėl Skundo esmės t. y. ar A. Velykienė, 2020 m. liepos 20 d. Jungtiniame posėdyje teigdama, esą „<...> 2016 m. šitas ponas Klaipėdos piliavietės teritorijoje prie Savivaldybės krantinės nemokamai laikė savo laivą <...> Jūs nelegaliai laikėte ne vienerius metus ten savo laivą, vykdėte verslą ir nemokėjote Savivaldybei nė euro<...>*“, viešai pateikė tikrovę atitinkančią ar, kaip teigia Pareiškėjas, tikrovės neatitinkančią informaciją ir neatliko tinkamo, motyvuoto ir pagrįsto A. Velykienės veiklos atitikties Kodekso nuostatomis teisinio vertinimo ir kvalifikavimo.“

Papildomai buvo organizuojami trys Etikos komisijos posėdžiai: 2021-02-12, 2021-02-19, 2021-02-26, į visus buvo kviečiami tiek A. Velykienė, tiek A. Valentinas pasisakyti tiek žodžiu, tiek raštu.

Tyrimo metu A. Velykienė 2021 m. vasario 17 d. pateikė papildomą informaciją, gautą iš Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos, t. y. susirašinėjamą raštais tarp Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos „Pajūrio laivai“ (toliau – Asociacija) ir Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė), tarp Asociacijos ir Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus (toliau – Muziejus), kur kalbama apie bendravimą su Asociacija dėl laivų laikymo prie Pilies uosto krantinės nuomos klausimais. A. Velykienės papildomai pateiktoje informacijoje neįrodoma, kad A. Valentinas ten būtų laikęs savo laivą. Priešingai, pagal 2021 m. sausio 20 d. VTEK sprendimo 16 punktą: „*A. Valentinas Komisijai nurodė, kad savo laivą „Vasara“ nuo pat jo įsigijimo 1997 m. laiko kitoje vietoje, t. y. prie sukamojo tiltelio, ir už krantinės nuomą, kaip ir kiti Asociacijos nariai, mokėjo „UAB Klaipėdos pilies uostas“ (prie skundo pridėta šį teiginį patvirtinanti Asociacijos buhalterio pasirašyta 2020 m. gruodžio 2 d. pažyma). Sprendžiant klausimus dėl dalies Asociacijos narių laivų stovėjimo prie Muziejaus valdomos krantinės A. Valentinas visuomeniniais pagrindais dalyvavęs kaip Asociacijos prezidentas.<...>*“.

2021 m. vasario 15 d. Etikos komisijos narė Judita Simonavičiūtė pateikė raštą Savivaldybės administracijai, kuriuo prašoma išnagrinėti ir įvardinti, koku pagrindu Asociacijos laivai stovėjo iki 2015 m. prie Šiaurinės kurtinos ir pateikti pagrindžiančius dokumentus. Savivaldybės 2021 m. vasario 25 d. atsakomajame rašte nurodyta: „*<...> informuojame, kad Klaipėdos miesto savivaldybės administracija nebuvo sudariusi sutarčių dėl laivų švartavimo prie nurodytos Muziejaus valdomos krantinės. Savivaldybės administracijos duomenimis tokių sutarčių dėl laivų švartavimo nebuvo*

sudaręs ir Muziejus. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, laivai prie nurodytos krantinės buvo švartuojami be teisinio pagrindo. <...>“. Remiantis VTEK rašto 15 punktu, A. Valentinas neneigė fakto, kad kiti Asociacijos laivai nemokėjo nuomos mokesčio, bet Savivaldybės atsakymas neįrodo, kad A. Valentinas laikė savo laivą nurodytoje vietoje: „<...>Pasak A. Valentino, jis šio fakto ir neneigė, bet Etikos komisija visiškai nekreipė dėmesio į jo teiginį, kad savo laivo prie šios krantinės jis niekada nelaikė.“

Nustatytos aplinkybės

Etikos komisija, VTEK 2021 m. sausio 26 d. Rašto pagrindu pradėjo tyrimą iš naujo pagal 2020 m rugpjūčio 13 d. Skundą, kuriuo prašoma dėl A. Velykienės priimti sprendimą: „<...> konstatuoti, kad Klaipėdos miesto tarybos narė Alina Velykienė 2020 m. liepos 20 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje vykusiame jungtiniame Jūrinės kultūros koordinacinės tarnybos prie Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos bei Klaipėdos miesto savivaldybės jūrinių reikalų bei vidaus reikalų komisijos posėdyje pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1, 3, 5, 6 papunkčiuose nustatytus esminius valstybės politikų elgesio principus ir reikalavimus, pažeidė teisingumo ir sąžiningumo principą, elgėsi neetiškai, neteisingai, pažeidė posėdyje dalyvavusio A. Valentino garbę ir orumą, kas nesuderinama su tarnybos veikla; rekomenduoti A. Velykienei paneigti jos viešai paskelbtą posėdyje žinią, kad aš, Algirdas Valentinas, neteisėtai, nemokėdamas mokesčių, laikiau savo laivą prie Klaipėdos muziejaus krantinės ir manęs viešai atsiprašyti.“

Etikos komisija priėmė sprendimą pagal 2020 m rugpjūčio 13 d. Skundą pradėti tyrimą dėl tarybos narės A. Velykienės elgesio.

Nustatyta, kad 2020 m. liepos 20 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje vyko jungtinis Jūrinės kultūros koordinacinės tarnybos prie Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos bei Klaipėdos miesto savivaldybės jūrinių reikalų bei vidaus reikalų komisijos posėdis (toliau – Jungtinis posėdis). Posėdyje dalyvavo Savivaldybės tarybos narė A. Velykienė ir Klaipėdos mažųjų laivų savininkų asociacijos „Pajūrio laivai“ prezidentas A. Valentinas. Posėdžio metu A. Velykienė vieno iš savo pasisakymo metu, nurodydama A. Valentina, pasakė žodžius: „*Aš noriu visiems labai aiškiai pasakyti. 2016 m. šitas ponas Klaipėdos piliavietės teritorijoje, prie Savivaldybės krantinės nemokamai laikė savo laivą ir visus siuntė „ant trijų raidžių“. Tai aš buvau ta moteris, kuri išreikalavau, kad Jūs nebestatytumėte ten arba mokėtumėte rinkliavą, t. y. nuomą už krantinę. Jūs nelegaliai laikėte ne vienerius metus ten savo laivą, vykdėte verslą ir nemokėjote Savivaldybei nė euro<...>“.*

Tyrimo metu nustatyta, kad A. Valentinas nelaikė savo laivo nurodytoje krantinėje. Pagal pateiktus įrodymus, A. Valentinas savo laivą nuo 2010 metų laikė prie UAB „Klaipėdos pilies uostas“ sukamojo tiltelio ir moka mokesčių nurodytai įmonei.

Taip pat, remiantis VTEK 34 punktu, paneigiami teiginiai, kad A. Velykienė pasakytu kaltinimu turėjo omenyje Asociaciją: „<...> *Pabrėžtina, kad Pareiškėjo atstovaujama Asociacija ar jos nariai šiame pasisakyme nebuvo paminėti, o posakiai „šitas ponas“ ir „laikė savo laivą“ negali būti suprantami niekaip kitaip, kaip tik apie patį Pareiškėją. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad A. Velykienei buvo žinoma, jog Pilies krantinėje prie Muziejaus buvo laikomas ne tik Asociacijos nario laivas, bet ji pasisakydama kalbėjo tik apie vieną laivą. Taigi, išanalizavus vieną iš svarbiausių bylos įrodymų, t. y. 2020 m. liepos 20 d. Jungtinio posėdžio garso įrašą, darytina išvada, kad nepaisant to, ką A. Velykienė iš tiesų norėjo pasakyti, jos pasisakymas jį girdėjusiems asmenims tiesiogiai ir akivaizdžiai suprantamas kaip pasisakymas apie patį Pareiškėją. Vis dėlto kaip matyti iš Etikos komisijos sprendimo turinio, šios aplinkybės nebuvo išsamiai išnagrinėtos ir pagrįstos surinktais įrodymais.“*

Paskutinio Etikos komisijos posėdžio metu, kai kurie Etikos komisijos nariai pritarė, kad A. Velykienė pasakydama frazę pažeidė Kodekso 4 straipsnio 1, 3, 5, 6 dalis ir jas įvardijo. Buvo aptartos galimai pažeistos Kodekso normos: *pagarba žmogui ir valstybei, sąžiningumas, padorumas, pavyzdingumas.*

Kodekso nuostatos ir motyvai

Kodeksu siekiama įgyvendinti konstitucinį valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, plėtoti demokratinį valdymą, didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės valdžios ir savivaldybių institucijomis, skatinti valstybės politikų ir kandidatų į valstybės politikus atsakomybę už savo veiklą ir atskaitomybę visuomenei.

Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatyme (toliau – Įstatymas) numatyti uždaviniai įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės politikų etikos kodekse nustatytus įgaliojimus padėti valstybės politikams viešajame gyvenime elgtis etiškai, koordinuoti tarnybinės etikos politikos formavimą valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose bei kituose viešojo sektoriaus subjektuose.

Etikos komisija, atlikusi Politiko elgesio tyrimą, išnaginėjusi tyrimo medžiagą, pripažino, kad A. Velykienės veiksmai yra nesuderinami su Valstybės politikų elgesio principais, ir įvardijo Kodekso 4 straipsnio 1, 3, 5, 6 dalyse įtvirtintų valstybės politikų elgesio principų pažeidimus.

A. Velykienė supranta, kad užima atsakingas pareigas – yra Savivaldybės tarybos narė, viešas asmuo ir jai galioja aukščiausi Politiko elgesio standartai, supranta, kad Politiko pasakyti žodžiai yra ir ypatingai svarūs teiginiai, ir visuomenė į juos reaguoja. Bet šiuo atveju A. Velykienė, pasakydama tikrovės neatitinkančius teiginius, pasielgė neatsakingai, tokiu elgesiu A. Velykienė menkino pasitikėjimą politikais, žmonėmis, atstovaujančiais valdžios institucijas, pažeidė tokius principus, kaip *pagarba žmogui ir valstybei, sąžiningumas, padorumas*. A. Velykienė turėjo išlikti maksimaliai objektyvi savo teiginiuose, jeigu tai liečia personalijų klausimą. Kiekvienas politikas, pateikdamas faktus, turi žinoti, kad už tai gali tekti atsakyti, todėl A. Velykienė, neįvertinusi išsakytų žodžių, pažeidė *pavyzdingumo* principą.

Etikos komisija, vadovaudamasi Kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos etikos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T2-91, 31.2 ir 31.4 papunkčiais, 33 ir 35 punktais,

nusprendė:

1. Konstatuoti, kad Savivaldybės tarybos narė Alina Velykienė 2020-07-20 Jungtiniame posėdyje, teigdama, esą „<...> 2016 m. šitas ponas Klaipėdos piliavietės teritorijoje prie Savivaldybės krantinės nemokamai laikė savo laivą <...> Jūs nelegaliai laikėte ne vienerius metus ten savo laivą, vykdėte verslą ir nemokėjote Savivaldybei nei euro <...>“, viešai pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją apie pareiškėją A. Valentiną ir tokiais veiksmais pažeidė Kodekso 4 straipsnio 1, 3, 5, 6 dalyse numatytus *pagarbos žmogui ir valstybei, sąžiningumo, padorumo ir pavyzdingumo* valstybės politikų elgesio principus.

2. Sprendimo kopijas išsiųsti Skundo autoriui Algirdui Valentinui, Savivaldybės tarybos narei Alinai Velykienei ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

3. Skelbti apie priimtą sprendimą vietinėje spaudoje ir Savivaldybės interneto svetainėje www.klaipeda.lt.

4. Etikos komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo Politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas.

Etikos komisijos pirmininko pavaduotojas

Kazys Bagdonas